



МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ

Благоевград 2700, ул. „Иван Михайлов“

Тел.: 0889/007334

E-mail: deopo@swu.bg

ОДОБРИЛ:

Директор: Доц. д-р Зарина Маркова

ПРОГРАМА

за писмен изпит на учители със специалност **„Предучилищна педагогика“**

за придобиване на IV професионално-квалификационна степен

Съставил: ас. д-р Д. Маникатова

ТЕМИ

1. Същност, цели и организация на предучилищното образование.
 - Форми на организация на образователния процес: индивидуална, групова, фронтална
 - Подходи и методи на обучението в детската градина.
2. Основните аспекти на психическото развитие на децата от 3 до 7 години.
 - Социално-емоционално развитие - социалните умения, емоционалната интелигентност и способността за регулиране на емоции.
 - Познавателно развитие - развитие на когнитивните способности – (внимание, памет, възприятие и мислене).
 - Сензорно развитие - сетивните функции и тяхното значение за усвояване на информация от околната среда.
3. Игрова дейност
 - Приложение на играта в образователния и възпитателния процес в детската градина.
 - Играта в детската градина – фактор за личностно и социално развитие.
 - Играта като подход, метод, похват, средство и форма на педагогическо взаимодействие.
4. Форми на педагогическо взаимодействие
 - Видове педагогическо взаимодействие в детската градина. Необходими изисквания и организация на педагогическото взаимодействие.
 - Педагогическата ситуация – основна форма на педагогическо взаимодействие.
 - Особености на педагогическото взаимодействие в разновъзрастови групи, при деца със специални образователни потребности (СОП) и в мултиетническа среда.
5. Развитие на речта и езиковата компетентност в контекста на предучилищното образование.
 - Етапи и закономерности в езиково и речево развитие според възрастовите особености при 3–7 г.
 - Методи и подходи за стимулиране на езиковото и речевото развитие
 - Принципи, методи и съдържание на подготовката за ограмотяване в обучението по български език и литература в предучилищна възраст.

6. Готовност за училище: педагогически принципи и стратегии за осигуряване на успешен преход от предучилищна към училищна възраст.
 - Теоретични основи на понятията: подготовка, готовност и зрялост.
 - Видове готовност: обща и специална - взаимовръзка и зависимост между видовете готовност.
 - Принципи, цели и методологични особености на образователните програми за предучилищна подготовка: влияние на педагогическите концепции и диагностика на готовността за училище според ДОС.
7. Ефективно взаимодействие и сътрудничество между детската градина и семейството, базирано на взаимно доверие, уважение и разбиране за ролите на всяка от страните.
 - Овластяването на родителите - възможност за активно участие в живота на детската градина.
 - Работа с родители от уязвими, маргинализирани общности и с родители на деца със СОП.
8. Формиране на математическа нагласа у детето и усвояване на знаковите системи в ранното детско развитие.
 - Развитие на математически умения и влиянието им върху когнитивното развитие.
 - Особенности при броене и възприемане на форма, събиране и изваждане на естествени числа.
9. Ориентиране на детето в околната действителност: когнитивни и социални аспекти на възприятието и адаптацията.
 - Принципи и подходи на възпитателната работа при ориентиране на детето в околния свят.
10. Естетическо възпитание и художествено-творческа дейност в предучилищна възраст – теоретико-педагогически аспекти.
 - Развитие на визуалните и изобразителни умения.
 - Формирането на естетическо възприятие и стимулирането на въображението и креативността в контекста на образователния процес.
11. Физическа култура и развитие на детето в предучилищна възраст.
 - Подходи и методи за развитието на основни двигателни умения.

- Форми на педагогическо взаимодействие за стимулиране на физическата активност.

12. Когнитивни качества и умствено възпитание в предучилищна възраст.

- Развитие на мисловни операции и формиране на познавателни процеси.
- Педагогически условия за стимулиране на любознателността и познавателния интерес у децата в ранна възраст.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бижков, Г. и др. Диагностика на готовността на децата за училище. С., УИ Св. Кл. Охридски, 1996.
2. Велева, А. (2013) Педагогика на играта. Русе
3. Голман, Д. (2011) Емоционалната интелигентност. С., „Изток-запад“.
4. Ганева (2017): Ганева, З. Физическо възпитание в детската градина и в началното училище, Б., 2017
5. Дерменджиева, С. Когнитивни и емоционални аспекти на социалния статус в горна предучилищна възраст, Маджаров, Г., съст. "Библиотека Диоген" 2009.
6. Дерменджиева, С. Познавателно взаимодействие в мултимедийна среда и трансформация на детската игра. България: "Санра Бук Тръст", София, 2006.
7. Дерменджиева, С. Не те обичам вече! Негативни преживявания в предучилищна възраст и ефективност на познавателното взаимодействие. България: "Санра Бук Тръст", София, 2009.
8. Джорова, Бл., Марулевска, К. Морално-етичните ценности в контекста на възпитанието на съвременното дете. Multidisciplinary Journal of Science, Education and Art, 125–141, 2024
9. Джорова, Б. Съвременният педагог в детската градина – между академичното знание и педагогическата практика. , Усъвършенстване на подготовката и квалификацията на педагогическите специалисти в съвременното образование. 2017: с.463-470.
10. Джорова, Б., М.Колева Опознаване на околната действителност от детето в предучилищна възраст. Педагогическа технология., Благоевград, 2012.
11. Димитров, Д. и др. Педагогическото взаимодействие в детската градина. (Изисквания и идеи за организиране), Благоевград, 2000.
12. Докова, Н., Приемственост между предучилищното и училищното физическо възпитание (теоретичен анализ) , Сборник материали "Съвременното образование - условия, предизвикателства и перспективи" 2019
13. Зидарова, Цв. Адаптацията на децата в детската градина. С., Сиела, 2019
14. Златева, Сл. Речевото развитие чрез автодидактични игри, Благоевград, 2019
15. Златева, Сл. Дете - игра – социализация, Благоевград, 2013.

16. Колева, М. Колева, М. Възпитанието на детето – хармония на неговата индивидуалност и социалност (социално-педагогически ракурс) Благоевград, Унив.изд-во, 2013.
17. Приобщаващо образование в ранна детска възраст. Европейска агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование, 2017.

Документи:

1. Конвенция на ООН за правата на детето.
2. ЗАКОН за предучилищното и училищното образование Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016г.
3. НАРЕДБА № 5 . за предучилищното образование Обн. - ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г 3. Одобрени от МОН програми и програмни системи за осигуряване на образователния процес в детската градина. Справка на сайта на МОН.

